

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 100718

080(G)

(March, 2019)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 48 પ્રશ્નો છે.
- 2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
- 3) પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જ જવાબ લખવા.
- 4) પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ છે.
- 5) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખો.

વિભાગ - A

નીચે આપેલા 1થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ (A, B, C, D) પસંદ કરીને લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 1) સંભોગ વખતે નરનું શિશ્ન કેટલું બહાર આવે છે ?
(A) 10 થી 15 સે.મી. (B) 15 થી 20 સે.મી.
(C) 25 થી 30 સે.મી. (D) 35 થી 40 સે.મી.
- 2) ઈસ્ટ્રોજન શામાં ઉત્પન્ન થાય છે ?
(A) રજ ગ્રંથિ (B) વૃષણ
(C) પ્રોસ્ટેટ ગ્રંથિ (D) અધિવૃષણ
- 3) માદા પશુ કયાં અંતઃસ્રાવની અસરનાં પરિણામે વેતરનાં લક્ષણો દર્શાવે છે ?
(A) પ્રોજેસ્ટીરોન (B) ઈસ્ટ્રોજન
(C) ટેસ્ટોસ્ટીરોન (D) લ્યુટિનાઇઝિંગ
- 4) પશુઓમાં સૌથી વધારે અંડપાતની સંખ્યા કયાં પશુમાં થાય છે ?
(A) કુતરી (B) હાથી
(C) ઘોડી (D) ડુક્કર

- 5) અંડાશય (રજ ગ્રંથિ) પર શું થવાનાં કારણે ગાય વારંવાર ખૂંટે આવે છે ?
 (A) સિસ્ટ (B) પિતકાય
 (C) મસો (D) પારસો
- 6) ગાય-ભેસમાં કેટલાં કલાકે ઓર પડી જાય છે ?
 (A) 4 થી 5 કલાકે (B) 6 થી 8 કલાકે
 (C) 8 થી 10 કલાકે (D) 10 થી 12 કલાકે
- 7) ક્યૂબાની એક ગાય એક દિવસનું કેટલા લિટર દૂધ આપી સૌને આશ્ચર્યચકિત કરી દીધા છે ?
 (A) 50 લિટર (B) 80 લિટર
 (C) 110 લિટર (D) 120 લિટર
- 8) ભારતમાં ગર્ભપ્રતિરોપણનાં અખતરા સૌ પ્રથમ કઈ સાલમાં થયા ?
 (A) ઈ.સ. 1940 (B) ઈ.સ. 1956
 (C) ઈ.સ. 1966 (D) ઈ.સ. 1986
- 9) ખરવા-મોવાસા રોગથી ભારતમાં દર વર્ષે કેટલા કરોડ રૂપિયાનું નુકશાન થાય છે ?
 (A) 500 થી 600 કરોડ (B) 700 થી 800 કરોડ
 (C) 1000 થી 1200 કરોડ (D) 1500 થી 2000 કરોડ
- 10) ઓકિસટોસિન અંતઃસ્નાવની અસર આઉમાં કેટલી મિનિટ સુધી રહે છે ?
 (A) 4 મિનિટ (B) 6 મિનિટ
 (C) 8 મિનિટ (D) 10 મિનિટ

વિભાગ - B

- નીચેના 11 થી 20 પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. જેના ઉત્તરો એક વાક્યમાં કે શબ્દમાં લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 11) નરનાં પ્રાથમિક જનન અંગો કયાં છે ? તે જણાવો.
 12) F. S. H. નું આખું નામ આપો.
 13) વેતર ચક્ર એટલે શું ? વ્યાખ્યા આપો.
 14) જન્મ વખતે બચ્ચાનું અંદાજે કેટલા કિલોગ્રામ વજન ધરાવતું હોય છે ?

- 15) 'ફિમાર્ટિન' પ્રાણી કોને કહેવામાં આવે છે ?
- 16) ગાય-ભેસમાં કૃત્રિમ બીજદાનથી એક વખત ફેળવવાં કેટલાં શુક્રાણુઓ રાખવામાં આવે છે ?
- 17) પશુઓનું તાપમાન માપવા માટે કયું સાધન વાપરવામાં આવે છે ?
- 18) વિશ્વમાં દૂધ ઉત્પાદનની દૃષ્ટિએ ભારતનો કયો (નંબર) ક્રમ આવે છે ?
- 19) શિંબંડ બનાવવા માટે ભેસ અને ગાયનાં સારા દૂધ માંથી કેટલા ટકા લયકો મળે છે ?
- 20) દૂધમાં ચરબીનું પ્રમાણ જાણવામાટે કઈ કઈ બે પધ્ધતિઓ વપરાય છે ?

વિભાગ - C

નીચેના 21 થી 30 સુધીના પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. ટૂંકમાં જવાબો લખો.
દરેક પ્રશ્નનાં 2 ગુણ છે.

[20]

- 21) પશુપાલન વ્યવસાયમાં મહત્વની ગુરુચાવીઓ કઈ કઈ છે ? તે જણાવો.
- 22) ગાય અને ભેસનાં સગર્ભાવસ્થા કાળનાં દિવસો જણાવો.
- 23) વીર્યનો સંગ્રહ કઈ કઈ રીતે કરવામાં આવે છે ?
- 24) ગર્ભ પ્રતિરોપણ સૌ પ્રથમ અમેરિકા ખાતે કયાં વૈજ્ઞાનિકે અને કઈ સાલમાં કરેલું ?

અથવા

ગર્ભ પ્રતિરોપણ પધ્ધતિનાં બે ફાયદાઓ લખો.

- 25) ગામડાઓમાં પશુપાલકો ગળસૂંઢાને કયાં નામથી ઓળખે છે અને ગળસૂંઢો કયાં જીવાણુથી થાય છે ?
- 26) ભેસમાં દૂધ વગરનાં ખાલી આઉંનું વજન અને દૂધ ભરેલા આઉંનું વજન જણાવો.
- 27) દૂધની વિશિષ્ટ ઘનતાં અને દૂધનું ઉત્કલન બિંદુ કેટલું હોય છે ?

અથવા

દૂધનાં રાસાયણિક બંધારણમાં પાણી અને કુલ ઘન પદાર્થો કેટલા ટકા રહેલા છે ?

- 28) ગાયનાં દૂધનો હિમાંક અને પી.એચ. આંક જણાવો.
- 29) મલાઈમાંથી ઘી બનાવવાની રીતો લખો.
- 30) આધુનિક ડેરી ઉદ્યોગ છેલ્લા ૫૦ વર્ષોમાં ક્યાં ક્યાં દુગ્ધપદાર્થો બનાવી દેશ અને દુનિયાનાં બજારમાં મૂકેલ છે ?

વિભાગ - D

- નીચે આપેલા ૩૧ થી ૪૨ સુધીના પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. માગ્યા મુજબ જવાબો લખો. દરેક પ્રશ્નના ૩ ગુણ છે.

[36]

- 31) અધિવૃષણનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- 32) યોનિ હોઠનાં કાર્યો જણાવો.
- 33) શુક્રપિંડનાં અંતઃસ્ત્રાવો (ટેસ્ટોસ્ટિરોન) નાં કાર્યો લખો.
અથવા
પ્રોજેસ્ટીરોન અંતઃસ્ત્રાવનાં કાર્યો જણાવો.
- 34) પશુમાં વિયાણ પૂર્વેનાં ત્રણ લક્ષણો જણાવો.
- 35) ગુજરાતમાં ક્યાં ક્યાં સ્થળોએ વીર્યબીજ એકત્રીકરણ મથકો કાર્યરત છે તે જણાવો.
- 36) બીજદાન કરતી વખતે રાખવી જોઈતી કાળજીઓ જણાવો.
- 37) ભારતમાં હાલ ગર્ભપ્રતિરોપણનું સંશોધન કરતાં મુખ્ય ચાર કેન્દ્રો જણાવો.
અથવા
ગર્ભપ્રતિરોપણ પદ્ધતિનાં ચાર ફાયદાઓ લખો.
- 38) તંદુરસ્ત પશુ અને બીમાર પશુનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- 39) કાળિયા તાવ રોગમાં સાવચેતી નાં પગલાં જણાવો.
- 40) આઉનાં ક્ષય રોગનાં લક્ષણો જણાવો.
- 41) હાથવડે દૂધ દોહવાનાં પ્રકારો લખો.
અથવા
દૂધ દોહવાનાં સાધનો વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- 42) સ્વચ્છ દૂધ ઉત્પન્ન કરવાનાં માર્ગો જણાવો.

વિભાગ - E

નીચે આપેલા 43 થી 48 સુધીના પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. માગ્યા મુજબ જવાબો આપો.
દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ છે.

[24]

- 43) માદા પશુનાં પ્રજનન અવયવોની યાદી તૈયાર કરો.
- 44) સગર્ભાવસ્થા કાળ પર અસર કરતાં પરિબળો વિશે વિગતે લખો.
- 45) કૃત્રિમ યોનિનાં ફાયદાઓ લખો.

અથવા

કૃત્રિમ યોનિ તૈયાર કરવાની રીત લખો.

- 46) હડકવા રોગનાં વિગતે લક્ષણો જણાવો.
- 47) રોલર પદ્ધતિથી નિયત સમયમાં કેટલો પાઉડર બનશે તેનો આધાર શાનાં ઉપર રહેલો છે તે જણાવો.
- 48) ગર્ભર ફેટ પદ્ધતિમાં પ્રયોગ કરતી વખતે રાખવી પડતી સાવચેતીઓ જણાવો.

અથવા

દૂધ પરીક્ષણ માટે નમૂના લેવામાં રાખવાની કાળજીઓ જણાવો.

